

Aasta 2013 Eesti KESTVUSRATSUTAMISES

TEKST: ANNE ROHTLA, FOTOD: AGO RUUS

Elmine, 2012. aasta lõppes teatega, et Eesti kestvusratsutaja Kairit Kalbre koos oma hobusega Baltimor, on kutsutud Araabia Ühendemiraatidesse Abu Dhahisse 9. veebruaril toimuvale väga mainekale võistlusele *President Cup*.

Teiste ratsaspordialade kohta ei oska öelda, aga Eesti kestvusratsutajatele pole seni sellist au osaks langenud. Üle maailma kutsuti sinna vaid 13 välisvõistlejat. Kairitil oli see juba kolmas kord Lähis-Ida riigis võistelda.

Osalemine maailma uhkeimal kestvusvõistlusel, kus juba majutus oli viietärnises hotellis ja võistlejate eest hoolitseti kuninglikult, oli meeldiv.

Plaan oli täita kvalifikatsioon sügiseks Tšehhis Mostis toimuvaks EM-ks.

TALV JA KEVAD

Kahjuks ei õnnestunud Kairitil Abu Dhahis Baltimoriga võistelda. Hobuste transpordi viis Belgia linnast Liegest alates läbi korraldajate pool. Juhtus selline õnetu lugu, et Abu Dhahis hobuseid lennukist autole laadides sai Baltimor trauma, mis startimise välistas. Korraldaja andis Kairitile siiski võimaluse võistelda, rendihobusega.

Võõra hobusega sõitmine on riskantne ettevõtmine. Hobuse kirjeldamiseks võiks tuua vaid kaks asja: ratsaniku sadulasseminemisel pidid viis meest hobust kinni hoidma

ja rahulikku galoppi sõitma saada oli teda väga raske. Traavi sealsed hobused praktiliselt üldse ei sõida. Kairit sõitis küll ettevaatlikult, hobuseomanike sõnul selle hobuse elu aeglaseima võistluse, kuid peale 100 km läbimist võeti paar lonke tõttu maha. Vaatamata halvale õnnele sai meie ratsutaja sellelt võistluselt ikkagi hea kogemuse.

Kodumaine võistlusaasta algas taaskord Ruila Talvega 23. veebruaril. Lumeolud võimaldasid võistluse kenasti läbi viia ja Ruila tall lubas kestjail lahkesti oma maneeži veterinaarala ja hooldusplatside ülesseadmiseks kasutada. Võisteldi 30, 45 ja 60 km distantsidel. Arvestades talvistest oludest tulenevat suuremat riski

hobuste tervisele, otsustati pikemat distantsi mitte mängu võtta.

Aprillis said Eesti kestvusratsutajad endale esmakordselt mänedžeri. Kõige edukamalt läbis konkursi Katrin Liiv.

Seejärel käis üle Eesti tallide herpesviiruse puhang, mille vältel nii mõnigi võistlus ära jäi. Kestvusratsutajate õnneks rauges oht täpselt selleks ajaks, et 27. aprillil saadi korraldada kestvusratsutamisevõistlus Arma ratsatalus. Sealkandis oli see esimeseks selle ala võistluseks. Ratsud said mõõtu võtta ja kvalifikatsioone täita liivasel mererannal. Rada oli mitmekülgne ja huvitav. Võisteldi 41, 50 ja 80 km distantsidel.

Traditsiooniline Kurgjärve võistlus Haanjamaa 2013 toimus juba üheksandat, FEI kalendri võistlusena sellest neljandat korda. Lisaks peeti tänavu seal ka Põhja- ja Baltimaade meistrivõistlused. Eestlastele jäi parimaks Kairit Kalbre ja Baltimori viies koht. Sellest võistlusest oli pikemalt juttu Oma Hobu juuninumbris.

SUVI JA SÜGIS

Paar nädalat hiljem said hobused, kes Kurgjärve võistlusele veel ei künkinud (seal on võimalik sõita alates rahvuslikust 80 kilomeetrist), võimeid võrrelda Harjumaal Ohtus. Distantse oli jälle kolm: 42 km, 52 ja 81 km. Ka Ohtu oli uus võistluspaik, mis kestvussõitjad sõbralikult vastu võttis. Korraldaja oli lisaks raja märkimisele näinud vaeva ka raja läbitavuse parandamiseks. Ohtus sai esimesed kestvusristsed võistluste veterinaarina loomaarst Kristi-Liis Koppel.

13. juulil suundus suur hulk kestvusratsutajaid Leetu, Kurtuvenaisse, kus, nagu leedukad hiljem

Senioride Eesti rahvuskoondis kestvusratsutamises (vasakult): Egle Kalev, Heigo Rohtla ja Kairit Kalbre. Foto: Ago Ruus

kommenteerisid, tuli autasustamisel aina Eesti hümnit kuulata. CEI 2* võistluses oli parim Heigo Rohtla hobusel Fatas Zanzibaar (15,2 km/h), teisel kohal Egle Kalev Memphisel (14,3 km/h). CEI YR 2* võistluse võitis Kairit Kalbre Equador Baffil (14,6 km/h), viiest võistlejast neli olid eestlased. CEI 1* võistluse võitis Marian Kikas Jaliszkol (17,6 km/h) ja CEI YR 1* Kaisa Keerd (12,2 km/h).

29. juulil peeti Võrumaal Ubajärvel Eesti meistrivõistlused juunioridele. Jälle oli koht uus. Rada oli väga hea, nii mõnusaid liivateid, kus hobuste jalgadele kahju tegemata hea kiirusega sõita, ei leidu paljudes võistluspaikades. Juunioride meistris 2013 67 km distantsil tuli Merilin Kalbre Baltimoril. Lisaks viidi läbi distantsid 41, 60 ja 80 km. Sellest võistlusest oli juttu Oma Hobu augustinumbris.

3. augustil toimus Meie Talli karikavõistlus taas uues võistluspaigas Vihterpalus, kus kavas oli kaks distantsi: 50 ja 80 km. Juba kolmandat korda tuli 80 km sõita vaid ühel ratsanikul, mis tegi distantsi läbimise moraalselt raskeks. 50 km-s õnnestus 11 startinust edukalt lõpetada üheksal.

Vihterpalus võistelnud Katrin Liiv: „Võistluse korraldas MTÜ Estonian Endurance Riding koostöös Meie Talli Hobumaa OÜ-ga. Viimase tall asub Vihterpalus. Tallis toimuvad regulaarsed ratsatreeningud ja suveperioodil ka laagrid. Kestvusratsutamise võistlustel on talli kasvandikud osalenud ka varem. Sekretariaat ning hooldusalad olid paigutatud Vihterpalu mõisa maadele. Võistlusradadel oli tunda mere lähedust. Pinnas oli valdavalt liivane, männi-

Kairit Kalbre ja Nola tulid Rõuges 2013.a Eesti meistriks. Foto: Külli Tedre

metsa rajad vaheldusid kruusasemate lõikudega ning sekka ka mõned metsasihid, kus nõgesed kõrgusid rinnuni. Vihterpalu talli inimesed soovivad toimunud võistlusest innustatuna korraldada samas asukohas võistluse ka järgmisel hooajal."

17. augustil toimunud Rõuge Rännakul selgitati Eesti Noortemeister 81 km distantsil. Võidu võttis kindlalt Kairit Kalbre Nolaga. Rõuge tõestas end mõnusa võistluspaigana ja hea korraldusega juba eelmisel aastal. Lippu hoiti kõrgel ka seekord.

Samal õhtul alustas teekonda Eestist Hollandi poole kaks hobust, Baltimor ja Fatas Zanzibaar – eesmärgiks sõita Leersumis heal rajal järgmise aasta WEG- i jaoks kvalifikatsioon CEI3* 160km kiirusega vähemalt 14 km/h. Heigo Rohtla ja Õne Halliko alustasid teekonda hobuste ja autoga, Kairit Kalbre koos abiliste Sigrid Jalasto ja Siim Krooniga liitusid nendega Saksamaal, kuhu nad saabusid lennukiga.

Kahjuks ei osutunud Leersumi rada nii lihtsaks, kui võistluse kodulehel olevat videot vaadates võis arvata. Oli palju pehmet liiva, mis vaheldus väga pehme liivaga. Videos nähtud kena rada jagus vaid umbes kolmeks kilomeetriks. Lisaks olid veterinaarid tühed karmimad, keda ratsutajad kohanud. Ühesõnaga, võistlus jäi mõlemal Eesti võistlejal pooleli.

Õne Halliko muljed: „Hollandi võistluse tegi eriliseks tavapärasest väga erinev loodus. Kuigi võistlus toimus looduspargis, mis oli väga hobusõbralik – inimeste rajad kõrvuti ratsaradadega, kus soovijad oma hobustega ratsutamas saavad käia, jäi sügavam mulje eemal olevatest liivadüünidest. Need tegid võistluse väga raskeks.“ Nagu ütles Heigo: “Eesoleva hobuse kannad ei paistnud liiva seest välja.”

Sellest võistlusest võib tagantjärele tarkuseks ja meelepidamiseks jätta nõuande, et enne kaugele ja uude kohta võistlema minekut tuleb teha

kõvasti eeltööd ning tingimused enda jaoks välja uurida.

21. septembril kogunesid kestvusratsutajad taas Rõugesse, et pidada maha Eesti meistrivõistlused seniioridele. Tavaliselt on seniioride meister selgitatud Kurgjärvel, kuid sel aastal toimusid seal Põhja- ja Baltimaade meistrivõistlused. Sama edukalt, kui veidi rohkem kui kuu aega tagasi, esines ka nüüd Kairit Kalbre Nolaga. Võit 120 km distantsil viie startinu seas tuli kiirusega 17,42 km/h. Teine oli Joosep Tikk Paragonil (16,76 km/h) ja kolmas Egle Kalev Memphisel (13,91 km/h).

3.-6. oktoobril toimus Poola lõunaservas Zakrzowis CEI 3* võistlus, kuhu kolme hobusega sõitsid võistlema Heigo ja Anne Rohtla. Zakrzowis paigutati kestvushobused uhkesse ja väga mugavasse Lewada koolisõidutalli.

Pikk sõit Poola osutus peaaegu edukaks. Reedesel päeval CEI1* 88 km distantsil tuli Anne Rohtla Jalizzaga Adamasega neljandaks ja

Raplamaal Soonistes toimunud ponide Eesti meistivõistluste esikolmik (vasakult): Brenda Prants ja Kilvet (II koht), Sanna Podekrat ja Herr Hugo (I koht) ning Katrin Mets ja Nilsson (III koht).

Heigo Rohtla Wieruszega kuuendaks. Keskmine kiirus mõlemal 17,9 km/h. Laupäeval 125 km CEI2* võistlusel oli Heigo Fatas Zanzibaariga kuni 105 km järgse vetkontrollini juhtgrupi võistlejate seas, kuid siis jäi võistlus pooleli. Vasak esijalg näitas longet. Ilmselt oli põhjuseks kerge väänamine metsarajal betoontükkidega täidetud aukudest üle sõitmisel.

Zakrowi võistlus oli väga hea korraldusega ja sinna võiks soovitada võistlema minna küll. Eriti neil, kes pikka kohalesõitu ja kõvavõitu pinnast ei karda. Rada kulges põhiliselt põlluteedel ja mõningal määral oli ka asfalti ja betoonteed. Vihmase ilma puhul muutuvad põlluteed ilmselt väga libedaks. Värvikust lisasid võistlusele Iraani ja UAE

sportlased. Viimased olid tulnud võistlema oma hobustega.

Oktoobri viimaste ilusate ilmade ajal, 12. kuupäeval, oli käes ponide kord. Märjamaa vallas Soonistes toimusid ponide Eesti meistri-võistlused 41 km distantsil. Sügis on sel aastal olnud kuiv ja seetõttu rada, mis enamjaolt kulges kruusateel, väga kõva ja servades kiviklibune. Viimast ringi sõitsid juhtgrupis olevad ponid kiirusega üle 20 km/h, seega ei olnud imestada, et üheksast alustajast jõudsid lõpptulemuseni vaid viis võistlejat. Kahjuks ei olnud nende hulgas öed Truutsid, kes Suzuki ja Amandaga esimestena finišisse jõudsid. Ponide meistriks krooniti Sanna Podekrat Herr Hugol.

Detsembri keskel lõpetavad kestvusratsutajad oma hooaja Jänedal, kus lisaks kokkuvõtete tegemisele ja parimate meeles pidamisele toimub seminar. Seminaril räägivad kaks Poola veterinaari, Piotr Szpotanski ja Jaroslaw Rubersz kestvusratsutamist puutuvast veterinaariast. **H**

AASTA KESTVUSRATSUTAMISE MÄNEDŽERINA

Katrin Liiv

Kestvusratsutamise oman kokkupuudet aastast 2007, mänedžerina alustasin käesoleva aasta aprillis.

Olles võistlusala mänedžer ja kohtunik, aga ka võistleja ja abiline, võtsin 2013. aasta hooajal osa kõikidest rahvuslikest võistlustest. Mänedžerina on minu põhiliseks ülesandeks koordineerida kestvusratsutamise seonduvat ning olla nn infokandja ERL ja kogu kestvusratsutamise kogukonna vahel.

On rõõmustav kogeda, et lisanud on sportlasi, kes treenivad ja võistlevad sihikindlalt, püüeldes püstitatud sportlike eesmärkide poole. Ja tore näha, et juurde on tulnud mitmeid uusi kestvusratsutamise huvilisi, kes tunnevad rõõmu ka paarikümne kilomeetri läbimisest nn

tutumisklassides. Just viimased on saanud hüppelauaks kõrgematesse kategooriatesse.

Samuti on tore tõdeda, et on olemas klubid, kus on hakatud suuremat rõhku panema just kestvusratsutamisele (Ratsarügement, El Awrah ET, EER, Liivimaa RK jt).

2013. aastat võib kestvusratsutamises pidada noorsportlaste aastaks. Esmakordselt oli meil võimalik välja panna juunioride/noorte meeskond mais Kurgjärvel toimunud Põhja- ja Baltimaade meistrivõistlustel. Samuti olid meie noored täiskoosseisus esindatud juulis Kurtuvenais toimunud CEI 2* tasemega võistlusel, eesmärgiga täita kvalifikatsiooninorme rahvusvahelisteks tiitlivõistlusteks.

Kestvusratsutajate üldine teadlikkus nii võistlusala määrustikust, hobuse hooldamisest kui ka võistlemisest on päris palju kasvanud. Nõrgimaks kohaks võib lugeda riietust. Sellekohaseid märkusi tuleb võistlusametnikel teha

pea igal võistlusel. ERL kalenderplaani võistlustel kehtib FEI määrustik koos mõningate erisustega, kuid nii nagu igal teisel distsipliinil seab ka see ranged piirid võistleja korrektsele väljanägemisele. Viimane näitab võistleja austust iseenda ja teiste vastu.

Kestvusratsutamine oma olemuselt ei ole väga atraktiivne. Mitmeid tunde veedetakse distantsil vastasteks ainult rada, ilm ja kell. Vaatamata sellele on ala leidnud palju harrastajaid ning on kõige kiiremini kasvav ratsaspordiala maailmas.

